

Dosarul nr. 3ra-549/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Sergiu Neamțu, Plămădeală Victor și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu și s-a menținut hotărârea din 04 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a ț ă :

La 26 decembrie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Sergiu Neamțu și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 septembrie 2017, Consiliul mun. Chișinău a emis decizia nr. 9/4-15, prin care s-a decis atribuirea în proprietate privată lui Sergiu Neamțu 1/2 cotă-parte din lotul de pământ cu suprafața de 542 m.p., amplasat pe str-la XXXXX, pentru deservirea și exploatarea casei de locuit particulare.

În conformitate cu prevederile art. 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, a efectuat un control privind legalitatea actului administrativ contestat în rezultatul căruia a depistat că acesta contravine legislației în vigoare.

La 07 noiembrie 2017, a înaintat Consiliului mun. Chișinău notificarea nr. 1304/OT₄-1903, solicitând anularea în termen de 30 de zile a deciziei nr. 9/4-15 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună

asupra lotului de pământ din str-la XXXXX, lui Sergiu Neamțu” ca fiind emisă ilegal, însă aceasta nu a fost examinată nici până în prezent.

A susținut reclamantul că conform art. 315 din Codul civil, doar proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietar al terenului nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0533 ha, amplasat în XXXXX, este statul Republica Moldova, al cărui drept de proprietate, asupra lotului dat de pământ, a fost înregistrat la organul cadastral la 23 februarie 2004 în temeiul Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998.

Astfel, autoritățile publice locale nu puteau decide referitor la înstrăinarea unui bun imobil, care de fapt nici nu-i aparține cu drept de proprietate privată.

A notat reclamantul că reieșind din prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 121 din 04 mai 2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, organul abilitat cu administrarea și deținatizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului, succesor al Agenției Privatizare, ale cărei atribuții sunt stabilite în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative și al cărei regulament se aprobă de Guvern.

În contextul expus, a cerut Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat admiterea acțiunii și anularea deciziei nr. 9/4-15 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra lotului de pământ din str-la XXXXX, lui Sergiu Neamțu”, emisă de către Consiliul mun. Chișinău, contrar legii.

Prin încheierea protocolară din 08 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Plămădeală Victor.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă și s-a anulat decizia nr. 9/4-15 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra lotului de pământ din str-la XXXXX, lui Sergiu Neamțu”, emisă de către Consiliul mun. Chișinău.

Prin decizia din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu și s-a menținut hotărârea din 04 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au întemeiat soluțiile prin faptul că la 26 septembrie 2017, Consiliul mun. Chișinău a emis decizia nr. 9/4-15, prin care s-a decis atribuirea în proprietate privată lui Sergiu Neamțu 1/2 cotă-parte din lotul de pământ, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 542 m.p. din str-la XXXXX, pentru deservirea și exploatarea casei de locuit particulare.

Au reținut instanțele de judecată ierarhic inferioare că potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietar al terenului public nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0533 ha, amplasat în XXXXX, este statul Republica Moldova, al cărui drept de proprietate, asupra lotului dat de pământ, a fost înregistrat la organul cadastral la 23 februarie 2004 în temeiul Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 (f.d. 10).

Respectiv Consiliul mun. Chișinău nu era în drept să emită decizia nr. 9/4-15 din 26 septembrie 2017, deoarece nu i s-au oferit niciun fel de atribuții în ceea ce ține de deținatizarea proprietății statului Republica Moldova, iar prin actul administrativ contestat, pârâtul a decis asupra unui bun imobil aflat în proprietatea statului, fără a avea împuterniciri în acest sens.

Referitor la argumentul pârâtului precum că potrivit Anexei la decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 11/50 din 23 decembrie 2014, bunul imobil nr. cadastral XXXXX a fost delimitat ca bun proprietate al administrației publice locale, iar transmiterea de către Consiliul mun. Chișinău în proprietate privată nu contravine legislației în vigoare și este un drept inalienabil al proprietarului patrimoniului privat, instanțele de judecată l-au considerat declarativ și neîntemeiat, or, conform art. 321 alin. (2) și art. 449 alin. (1) din Codul civil, în cazul bunurilor imobile dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile.

Cu atât mai mult, că conform informației din Banca Centrală de Date a cadastrului bunurilor imobile, terenul nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0533 ha, amplasat în XXXXX, nu a fost înregistrat ca proprietate municipală.

Pe lângă acestea au menționat instanțele de judecată, faptul că pe terenul în litigiu este amplasată casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate privată comună lui Neamțu Sergiu și Plămădeală Victor, fiecare deținând a câte 1/2 cotă-parte din această construcție, nu acordă dreptul de dispoziție a Consiliului mun. Chișinău, contrar competenței și procedurii, de a decide soarta lotului dat de pământ, ce constituie proprietate publică a statului Republica Moldova, prin atribuirea acestuia în proprietate privată lui Neamțu Sergiu.

Mai mult ca atât, reieșind din prevederile art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007 și art. 8 alin. (2) din Legea nr. 523 din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, transmiterea patrimoniului din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale se face prin hotărâre a Guvernului, cu acordul consiliului local respectiv.

În acest sens, instanțele de judecată au precizat că în adresa Agenției Proprietății Publice nu au parvenit spre coordonare materiale de delimitare, în special planuri geometrice, liste, care ar atesta respectarea procedurii prevăzute de lege.

Au concluzionat instanțele de judecată că la adoptarea deciziei nr. 9/4-15 din 26 septembrie 2017 „Cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată comună asupra lotului de pământ din str-la XXXXX, lui Sergiu Neamțu”, Consiliul mun. Chișinău a ignorat dispozițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative al Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale (în vigoare la momentul adoptării actului administrativ contestat), care stipulează că actele normative ale autorității publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Prin urmare, actul administrativ contestat a fost emis de către Consiliul mun. Chișinău contrar prevederilor legii.

La 12 martie 2019 și 05 aprilie 2019, Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Valentina Hriplivaia, au depus cereri de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestora, casarea deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

În susținerea recursurilor Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu au invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel

Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu sunt inadmisibile, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul învederează că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului aliniat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, condițiile de admisibilitate a recursurilor declarate împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel, în calitate de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel, în cauzele de contencios administrativ, vor fi verificate prin prisma normelor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și respectiv încă valabile la momentul depunerii cererii de recurs.

Astfel, conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copiile deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost expediate în adresa Consiliului mun. Chișinău și lui Sergiu Neamțu la 21 februarie 2019, însă nu se atestă date când au fost recepționate de către recurenți (f.d. 128).

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererile de recurs au fost depuse la 12 martie 2019 și 05 aprilie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererilor de recurs depuse de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recursuri, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererile de apel ale acestora, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 92-97, 98-101).

Astfel, se deduce că cererile de recurs *de facto* sunt o transpunere a motivelor din cererile de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenții nu au evidențiat în cererile lor de recurs, formulate în memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererile de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursurilor depuse, deoarece Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursurilor, deoarece sunt lipsite de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de depunere a recursurilor.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursurile depuse de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efective”, fiind lipsite de șanse de succes și nu sunt capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezentele cereri de recurs au fost depuse după ce Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu au avut posibilitatea de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auziți combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a declara recursurile depuse de către Consiliul

mun. Chișinău și Neamțu Sergiu împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de către Consiliul mun. Chișinău și Neamțu Sergiu împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu